

Guia docent

Identificació de l'assignatura

Assignatura / Grup	20900 - La Filosofia en el Món Actual / 1
Titulació	Grau d'Història - Primer curs Grau de Llengua i Literatura Catalanes - Primer curs Grau d'Estudis Anglesos - Primer curs Grau de Llengua i Literatura Espanyoles - Primer curs Grau d'Història de l'Art (Pla 2014) - Primer curs Grau de Filosofia - Primer curs
Crèdits	6
Període d'impartició	Segon semestre
Idioma d'impartició	Català

Professors

Professor/a	Horari d'atenció als alumnes					
	Hora d'inici	Hora de fi	Dia	Data d'inici	Data de fi	Despatx / Edifici
Antonio Bordoy Fernández antoni.bordoy@uib.es						Cal concertar cita prèvia amb el/la professor/a per a fer una tutoria

Contextualització

La Filosofia en el Món Actual és una assignatura de formació bàsica que, com a tal, té l'objectiu d'introduir als i les alumnes dels estudis de la branca d'Arts i Humanitats en el desenvolupament i l'aplicació de la filosofia dins les societats actuals. Es tracta d'una assignatura orientada a l'adquisició d'uns continguts bàsics en l'àmbit de la filosofia i d'un seguit de competències que, adaptades als nous reptes de la societat, en permetin la seva aplicació. L'assignatura combina sessions teòriques i pràctiques mitjançant les lliçons magistrals i activitats d'anàlisi, tot i que, en funció de les necessitats i l'evolució del curs, poden introduir-se noves modalitats de treball presencial i no presencial en grup o individual. Els continguts de l'assignatura giren en torn a quatre temàtiques que aglutinen els aspectes centrals de la reflexió filosòfica actual: la història, l'antropologia, el llenguatge i la política. Cadascuna d'aquestes temàtiques és tractada en dues parts: la gènesi de la problemàtica que l'afecta i les solucions que les escoles filosòfiques més rellevants han aportat. Per a cada tema s'han establerts un o diversos textos sobre un dels punts més importants, que seran tractats amb especial atenció i que serviran per a l'avaluació. Així mateix, l'equip docent tractarà d'adequar l'enfocament del temari, els textos de referència i la bibliografia a la realitat del grau i de l'alumnat que s'hi matriculi. L'avaluació de l'assignatura es duu a terme en funció de dos itineraris establerts, cadascun dels quals consta d'una metodologia i unes pautes pròpies. L'alumnat serà avaluat per defecte seguint l'itinerari A, per a inscriure's a l'itinerari B cal complir els requisits establerts pels òrgans responsables dels estudis, sol·licitar-ho a l'inici de la matèria i obtenir l'aprovació.

Requisits

Guia docent

En ser una assignatura de Formació bàsica pels estudis de primer de grau no existeixen requisits previs pel que fa a la superació d'assignatures anteriors.

Competències

Específiques

- * Coneixement de la terminologia filosòfica especialitzada i de la bibliografia essencial en filosofia, en especial en el marc de la filosofia contemporània .
- * Coneixement de les teories i les tècniques filosòfiques en relació als grans problemes històrics de la filosofia teòrica, en concret en el marc de la filosofia contemporània .
- * Habilitats en l'ús d'eines i conceptes filosòfics per a l'anàlisi i comprensió dels temes actuals que permeti aplicar els coneixements al treball o vocació d'una forma professional .
- * Capacitat de raonament i reflexió crítica en les argumentacions filosòfiques .
- * Respecte a la pluralitat d'enfocaments i tradicions filosòfiques .

Genèriques

- * Habilitat d'investigació i aprenentatge autònoms i de transmissió dels coneixements tan al públic especialitzat com al no especialitzat .

Bàsiques

- * Podeu consultar les competències bàsiques que l'estudiant ha d'haver assolit en acabar el grau a l'adreça següent: http://estudis.uib.cat/ca/grau/comp_basiques/

Continguts

Les competències de l'assignatura s'adquiriran a través de quatre temes transversals. A l'inici del curs, el professor comunicarà als alumnes quins seran els punts del temari que es treballaran, així com els autors i els textos corresponents.

Continguts temàtics

Tema 1. L'home en el temps

1. El problema: sentit i significat de la història.
2. La gènesi: de la Il·lustració a la crisi de la raó.
 - * El naixement de la racionalitat moderna i la seva aplicació a la història.
 - * De l'optimisme del segle XIX a la crisi del segle XX.
 - * El nihilisme.
3. Algunes propostes:
 - * La teoria crítica: L'escola de Frankfurt.
 - * La postmodernitat: J.-F. Lyotard i G. Vattimo.

Tema 2. La constitució de l'ésser humà

1. El problema: què és allò que anomenam home?
2. La gènesi: l'home després de Ch. Darwin i S. Freud.

Guia docent

3. Algunes propostes:

- * L'existencialisme: Jean-Paul Sartre.
- * L'estructuralisme i el postestructuralisme: Michel Foucault.
- * El feminisme: S. de Beauvoir i K. Millet.
- * L'experiència estètica: Benjamin

Tema 3. Llenguatge i coneixement

1. El problema: la representació de la realitat.
2. La gènesi: la crítica nietzscheana al coneixement.
3. Algunes propostes:
 - * La filosofia analítica: L. Wittgenstein.
 - * L'hermenèutica: H.-G. Gadamer.

Tema 4. L'organització sociopolítica

1. El problema: com ens organitzam?
2. La gènesi: l'herència de la revolució francesa.
3. Algunes propostes:
 - * La teoria de l'acció comunicativa: J. Habermas.
 - * La teoria de la justícia: J. Rawls.
 - * El comunitarisme: Ch. Taylor.

Metodologia docent

Els tipus d'agrupament i les activitats formatives s'estableixen d'acord amb els articles 27 i 28 del reglament d'ordenació dels ensenyaments universitaris de grau de la UIB. Amb el propòsit d'afavorir l'autonomia i el treball personal de l'alumne, l'assignatura forma de l'Aula Digital, fet que incorpora l'ús de les TIC a l'ensenyament.

Volum de treball

A la següent taula es presenta la distribució d'hores segons les diferents activitats de treball presencial i de treball no presencial (o autònom) planificat i la seva equivalència en crèdits europeus o ECTS.

Activitats de treball presencial (2,4 crèdits, 60 hores)

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
Classes teòriques	Classes magistrals	Grup gran (G)	Mitjançant el mètode expositiu el professor establirà els fonaments teòrics i els continguts essencials de la matèria. A més es donarà informació per a cada tema, sobre el mètode de treball aconsellable i el material didàctic que l'alumne haurà d'utilitzar per preparar de forma autònoma els continguts.	26
Classes pràctiques	Pràctiques presencials	Grup mitjà (M)	Les sessions pràctiques constaran d'una o varies activitats docents de caire pràctic fixades pel professor a l'inici del curs acadèmic i que es duran a terme al llarg del curs. Eventualment, les sessions pràctiques podran combinar	28

Guia docent

Modalitat	Nom	Tip. agr.	Descripció	Hores
			l'assistència a seminaris, conferències o reunions d'altre tipus que es considerin d'interès docent per a l'alumnat.	
Avaluació	Avaluacions parcials i de seguiment	Grup gran (G)	Al llarg del semestre l'alumnat estarà sotmès a dues avaluacions diferents de l'examen global i que estaran en relació amb les activitats realitzades a les sessions pràctiques i els continguts de les sessions teòriques. El mètode d'avaluació serà definit pel professor en funció de les necessitats docents del grup.	4
Avaluació	Examen global	Grup gran (G)	Es realitzarà un examen global corresponent a la convocatòria oficial i un examen global corresponent al període de recuperació. Aquesta avaluació permetrà valorar si l'alumne coneix i sap aplicar correctament els continguts adquirits al llarg del semestre.	2

A començament del semestre hi haurà a disposició dels estudiants el cronograma de l'assignatura a través de la plataforma UIBdigital. Aquest cronograma inclourà almenys les dates en què es faran les proves d'avaluació contínua i les dates de lliurament dels treballs. A més, el professor o la professora informará els estudiants si el pla de treball de l'assignatura es durà a terme a través del cronograma o per una altra via, inclosa la plataforma Aula Digital.

Activitats de treball no presencial (3,6 crèdits, 90 hores)

Modalitat	Nom	Descripció	Hores
Estudi i treball autònom individual	Preparació de les unitats didàctiques	Després de l'exposició per part del professor de les classes magistrals, l'alumne haurà d'aprofundir en la matèria a partir de la bibliografia i el material que es facilitarà per cada tema.	40
Estudi i treball autònom individual	Preparació de sessions presencials	Els estudiants hauran de preparar, en els termes definits a l'inici del curs, les sessions presencials: lectura de textos, recerca d'informació, preparació dels continguts o preparació d'exposicions, entre d'altres.	25
Estudi i treball autònom individual	Treball d'investigació	Aquells alumnes que acordin a través del contracte pedagògic seguir l'itinerari B hauran d'entregar un treball d'investigació sobre un dels aspectes o continguts de l'assignatura. El treball s'haurà d'acordar amb el professor.	25

Riscs específics i mesures de protecció

Les activitats d'aprenentatge d'aquesta assignatura no comporten riscos específics per a la seguretat i salut dels alumnes i, per tant, no cal adoptar mesures de protecció especials.

Avaluació de l'aprenentatge dels estudiants

Les competències establertes en l'assignatura seran valorades mitjançant l'aplicació d'una sèrie de procediments d'avaluació. A la taula del present apartat es descriu per cada procediment d'avaluació, la tipologia, els criteris d'avaluació i el seu pes en la qualificació de l'assignatura. L'alumne obtindrà una

Guia docent

qualificació numèrica entre 0 i 10 per a cada activitat avaluativa, la qual serà ponderada segons el seu pes, a fi d'obtenir la qualificació global.

L'assignatura consta de dos itineraris: l'itinerari A on és obligatòria la presencialitat i l'itinerari B adreçat a aquells alumnes que per motius laborals o altres motius justificats no poden assistir regularment a les classes presencials. Mitjançant un contracte pedagògic, el professor responsable de l'assignatura i l'alumne acordaran l'itinerari avaluatiu en cas que un alumne es vulgui acollir a l'itinerari B. El contracte pedagògic s'haurà de signar en el termini de tres setmanes des de l'inici del semestre. La signatura del contracte pedagògic per part de l'alumne implica un compromís de realitzar totes les activitats incloses en l'itinerari.

Frau en elements d'avaluació

D'acord amb l'article 33 del Reglament acadèmic, "amb independència del procediment disciplinari que es pugui seguir contra l'estudiant infractor, la realització demostradorament fraudulenta d'algun dels elements d'avaluació inclosos en guies docents de les assignatures comportarà, a criteri del professor, una menysvaloració en la seva qualificació que pot suposar la qualificació de «suspens 0» a l'avaluació anual de l'assignatura".

Pràctiques presencials

Modalitat	Classes pràctiques
Tècnica	Tècniques d'observació (recuperable)
Descripció	Les sessions pràctiques constaran d'una o varies activitats docents de caire pràctic fixades pel professor a l'inici del curs acadèmic i que es duran a terme al llarg del curs. Eventualment, les sessions pràctiques podran combinar l'assistència a seminaris, conferències o reunions d'altre tipus que es considerin d'interès docent per a l'alumnat.
Criteris d'avaluació	Adquisició de les competències relatives a l'anàlisi i l'aplicació dels continguts filosòfics indicades a l'apartat 3 de la present guia.

Percentatge de la qualificació final: 10% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Avaluacions parcials i de seguiment

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves objectives (recuperable)
Descripció	Al llarg del semestre l'alumnat estarà sotmès a dues avaluacions diferents de l'examen global i que estaran en relació amb les activitats realitzades a les sessions pràctiques i els continguts de les sessions teòriques. El mètode d'avaluació serà definit pel professor en funció de les necessitats docents del grup.
Criteris d'avaluació	Adequació de la terminologia filosòfica emprada. Correcció sintètica i analítica en relació als continguts. Adquisició de les competències detallades a l'apartat 3.

Percentatge de la qualificació final: 40% per a l'itinerari A

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari B

Guia docent

Examen global

Modalitat	Avaluació
Tècnica	Proves de resposta llarga, de desenvolupament (recuperable)
Descripció	Es realitzarà un examen global corresponent a la convocatòria oficial i un examen global corresponent al període de recuperació. Aquesta avaluació permetrà valorar si l'alumne coneix i sap aplicar correctament els continguts adquirits al llarg del semestre.
Criteris d'avaluació	Adequació de la terminologia filosòfica emprada
	Correcció sintètica i relacional dels continguts de l'assignatura
	Capacitat de valoració sobre els problemes tractats al llarg del curs

Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Treball d'investigació

Modalitat	Estudi i treball autònom individual
Tècnica	Treballs i projectes (recuperable)
Descripció	Aquells alumnes que acordin a través del contracte pedagògic seguir l'itinerari B hauran d'entregar un treball d'investigació sobre un dels aspectes o continguts de l'assignatura. El treball s'haurà d'acordar amb el professor.
Criteris d'avaluació	Adequació de la terminologia filosòfica emprada.
	Correcció sintètica i relacional dels continguts i valoració sobre els problemes tractats per les corrents filosòfiques més importants.
	El format i el contingut del treball s'acordaran amb el professor a començament de curs.

Percentatge de la qualificació final: 0% per a l'itinerari A
Percentatge de la qualificació final: 50% per a l'itinerari B

Recursos, bibliografia i documentació complementària

Els continguts de l'assignatura es desenvoluparan a partir del marc general de la bibliografia bàsica indicada a continuació. Al llarg del curs s'anirà lliurant més informació sobre bibliografia complementària, en funció de l'evolució de les sessions teòriques i pràctiques.

Bibliografia bàsica

- * Papineau, D. (2008): Filosofia. Ed. Blume, Barcelona.
- * Sarrió Mora, A. ed (2009): Lecturas de filosofía. Ed. Akal, Madrid.
- * Terricabras, J.M. (2001): El pensament filosòfic i científic II. El segle XX. Ed. Universitat Oberta de Catalunya, Barcelona.

Bibliografia complementària

- * Amengual, G. (2007). Antropología filosófica. BAC, Madrid.
- * Arendt, H. (1997): ¿Qué es la política? Paidós, Barcelona.
- * Cruz, M. (2008): Filosofía de la historia. Alianza, Madrid.
- * Foucault, M. (1982): L'ordre del discurs i altres textos. Laia, Barcelona.
- * Gadamer, H.G. (1993): El problema de la consciència històrica. Tecnos, Madrid.

Guia docent

- * Garrido, M.; Valdés, L.M.; Arenas, L. (coords.) (2005): El legado filosófico y científico del siglo XX. Cátedra, Madrid.
- * Gómez, C. (ed.) (2003). Doce textos fundamentales de la ética del siglo XX. Alianza, Madrid.
- * Lyon, D. (2005): Postmodernidad. Alianza, Madrid.
- * Lyotard, J.-F. (2008). La condición postmoderna. Cátedra, Madrid.
- * Onfray, M. (2007): La força d'existir. Manifest hedonista. Ed. Edicions de 1984, Barcelona.
- * Pardo, J.L. (2007): Esto no es música. Introducción al malestar en la cultura de masas. Ed. Galaxia Gutenberg-Círculo de lectores, Barcelona.
- * Urmeneta, V.H. (2007): Espacio, tiempo y sociedad. Variaciones sobre Durkheim, Halbwach, Gurvitch, Foucault y Bordieu. Akal, Madrid.
- * Vattimo, G. ed. (2001): La secularización de la filosofía. Hermeneutica y posmodernidad. Ed. Gedisa, Barcelona.

Altres recursos

Al llarg del curs i en funció de les necessitats docents, el professor podrà introduir més bibliografia complementària. A Campus Extens els alumnes podran trobar al llarg del curs diferents materials relacionats amb el contingut de l'assignatura que podran ésser inclosos en el procés d'avaluació.

